

Vysokomýtský Muzejní postilior

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Výstavy

Velké ženy Pardubického kraje

Po celý duben bude na náměstí Přemysla Otakara II. ke zhlédnutí výstava, která si klade za cíl představit některé mimořádné ženy našeho kraje z období 19. a 20. století. Inspirací byla nedávno realizovaná výstava Živa, která ale mapovala pouze pardubické ženy s pomyslným „Ž“.

Celkem jedenáct medailonků nabídne životní příběh spisovatelky, fotografky,

akademické malířky, lékařky, záchránkyně životů či pedagožky. Všechny zmiňované trávily větší či menší část svých životů v našem kraji. Postupem desetiletí z našeho povědomí zmizely a úkolem výstavy je tyto zajímavé dámy vrátit do našeho kolektivního povědomí. Z Vysokého Mýta pak bude výstava putovat do dalších měst i obcí.

Jednu z Velkých žen Pardubického kraje představíme už dnes. 9. března 1974 zemřela v Praze Anna Smržová. Narodila se ve Vysokém Mýtě v létě roku 1907 jako Anna Vohryzková do židovské rodiny. Už během studií na místním gymnáziu pomáhala profesoru Vaňornému s překlady. Poté v Praze pokračovala ve studiu a celý život působila jako psycholožka. 2. světovou válku přežila chráněna tzv. „statusem smíšeného manželství“ s Karlem Smržem, filmovým historikem, kritikem a scénáristou. V rodině potomků se zachovalo mnoho cenných památek a také několik dopisů s novinářkou Milenou Jesenskou i spisovatelem Jiřím Weilem. Vybíráme úryvek z dopisu Mileny Jesenské:

„Ty víš, že Ti do Nového roku přeju jen to nejlepší. Ty jsi moje malá, zlatá holka a já Ti děkuju zato, že Tě mohu mít ráda a věřit Ti. Těším se na Tebe, že už brzy přijdeš a posílám ti zatím upřímnou pusou. Tvá Milena (Jesenská)“.

Vysokomýtský Muzejní postilior

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Ze sbírek

Unikátní fotografie z Vysokého Mýta

Na začátku února tohoto roku kontaktovala vysokomýtské muzeum paní Jana Kaufmann z Zürichu se zajímavým dotazem. Chtěla znát podrobnosti k fotografii po svém prapraprastrýci Aloisi Paukrtovi. Z německého popisu na její zadní straně se totiž dočetla, že byla pořízena v roce 1859 ve Vysokém Mýtě po bitvách u Solferina a u Magenty v domě Paukrtových rodičů mezi Žejglicovým domem a hostincem U Beránka. Neznalá místního místopisu se na nás obrátila, abychom jí pomohli určit místo pořízení fotografie. Ta nás velmi zaujala, neboť se jedná o druhou nejstarší datovanou fotografii z našeho města.

Na fotografii vidíme čtveřici osob – jednou z nich (muž stojící vpravo) je onen Alois Paukert, vojenský lékař (1831–1914). Jeho rodičům Aloisi Paurkrtovi st. a Františce, dceři Františka Němce, patřil dům čp. 82 na Pražské třídě, skutečně v sousedství někdejšího hostince U Bílého beránka, který byl v 50. letech minulého století zbořen. V roce 1853 získal na Vídeňské univerzitě lékařský titul a vstoupil do armády jako hlavní lékař. Působil jako náčelník 4. lékařského armádního sboru v Budapešti. Oženil se s Walburgou Walterovou z Waltenau. Ta byla praprapratetou paní Jany Kaufmann. Jejich syn Alois narozený v roce 1866 v Trnavě se stal známým agronomem. V letech 1923–1930 působil jako ředitel Maďarského zemědělského muzea v Budapešti.

Alois Paukert st. je na fotografii spolu s Janem Bedřichem Tůmou, který stojí po jeho pravici. Je oblečen v uniformě sboru měšťanských ostrostřelců. V letech 1870–1896 zastával funkci starosty Vysokého Mýta. Sedící muž s kloboukem na klíně je vojenský lékař Jaroslav Šafařík. Je Vám toto příjmení povědomé? Správně, jedná se o syna spisovatele, slavisty, jazykovědce a etnografa Pavla Josefa Šafaříka. Ptáte se, jak se octl ve Vysokém Mýtě? Jeho sestra Božena se provdala za vysokomýtského rodáka Josefa Jirečka, dalšího významného intelektuála své doby. Sedící muž vpravo je neznámého jména, víme o něm jen to, že byl městským zvěrolékařem.

Vysokomýtský Muzejní postilior

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Fotografie paní Kaufmann krásně ukazuje, jak i malý střípek rodinné historie uložený doma v šuplíku, klidně i daleko za hranicemi ČR, můžeme zasadit do obecného kontextu a může pro nás mít velký význam. A to je právě to, co nás na historii baví.

Vysokomýtský Muzejní postilior

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Památky na místní pluky obohatily sbírky muzea

Muzeum obohatily v uplynulých dnech dva zajímavé předměty z období první světové války, které nám jako nálezy předali ochotní dárci z řad veřejnosti.

Prvním z nich je stříbrný pamětní prsten s označením LIR 30. Jedná se o prsten připomínající účast v bojích první světové války příslušníka c. k. zeměbraneckého pěšího pluku č. 30 (Landwehr-Infanterie-Regiment 30). Tento pluk měl svou posádku také v našem městě, ve Vysokém Mýtě, a je tak nedílnou součástí jeho vojenské historie. Předmět do muzea předal pan Lukáš Ondráček.

Druhým přírůstkem je pouzdro na legitimační lístek (vojenskou známku) z období první světové války. Do těchto pouzder se vkládal papírový lístek se jménem vojáka a dalšími údaji. Protože papír mohl být v polních podmínkách snadno poškozen vlhkostí, byl dodatečně vydán pokyn označovat pouzdra zkratkou útvaru, rokem narození a číslem kmenového listu. V tomto případě je na pouzdře vyraženo označení „IR 98“ (pěší pluk č. 98), který rovněž sídlil ve Vysokém Mýtě. Tento předmět do muzea předal pan Josef Hájek.

Oběma dárcům srdečně děkujeme za jejich vstřícnost a za to, že se rozhodli své nálezy předat do muzejní sbírky, kde budou odborně ošetřeny a uchovány jako svědectví pohnuté doby první

světové války i vojenské minulosti našeho města pro další generace.

Vysokomýtský Muzejní postilior

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Psalo se před 90 lety

Nyní se opět přesuneme do doby před devadesáti lety. Zaměříme se na některé články dostupné ve *Stráži českého východu* z měsíce března.

Začátek měsíce byl ve znamení oslav. Všichni mysleli na narozeniny prezidenta Masaryka a ani vysokomýtské občany nemohli zůstat pozadu. V pátek 6. března se v Šemberově divadle konala slavnostní akademie plná hudby, včetně ukázek ze Smetanovy opery *Hubička*. V sobotu byla na počest prezidenta Osvoboditele za účasti veřejnosti zapálena vatra a v neděli uspořádala místní posádka štafetový běh.

Významnou kulturní událostí měl být koncert „českého Šaljapina“ Pavla Ludikara. Ten byl považován za jednoho z nejznámějších českých pěvců své doby a o jeho jediný koncert byl zřejmě velký zájem. Nasvědčuje tomu i výzva k obstarání vstupenek v předprodeji. Tato významná společenská událost však byla nakonec mistrem odřeknuta z důvodu nemoci a koncert se měl přesunout na měsíc duben.

Nakonec něco ze sportu. Ke konci měsíce týdeník vyzývá strážníky, aby trochu „prohnali naše pány kluky“. Ti hrávali kopanou na frekventovaných veřejných místech a ohrožovali tak chodce, matky s kočárky, ale rovněž ploty a další části domů. Ačkoliv se měli podle autora původního článku přesunout na vhodnější místo ke hře, nemůžeme se jim příliš divit. Jen o kousek dál se totiž dočteme, že na hřišti poblíž elektrárny, které se využívalo k fotbalovým zápasům, se usídlili hráči karetní. Ti při výzvách, aby místo opustili, reagovali nevybíravým způsobem a občas bylo nutné volat i policii. Chlapci s vášní pro sport tak skutečně neměli mnoho možností. Můžeme tedy zakončit parafrází známé písně: A co děti, měly si kde hrát

Vysokomýtský Muzejní postilion

Výstavy | Akce | Doprovodné akce | Novinky z muzea

Na závěr...

Děkujeme, že jste si našli čas a přečetli si náš Vysokomýtský muzejní postilion. I nadále Vás v něm budeme pravidelně informovat o událostech a zajímavostech z našeho muzea. Další číslo vyjde opět za měsíc.

Pro více informací doporučujeme sledovat naše:

[Webové stránky](#)

[Facebookové stránky](#)

[Instagram](#)

Nabízíme

- | Archeologické služby
- | Knihovni a badatelské služby
- | Komentované prohlídky expozic
- | Komentované prohlídky města
- | Workshopy pro školy i širokou veřejnost

www.muzeum-myto.cz

tel.: sekretariát 465 461 950, pokladna 465 461 952

Šemberův dům

- | krátkodobé výstavy
- | stálá expozice Vysoké Mýto světové
- | expozice Stratílek

A.V. Šembery čp. 125.

Otevřeno: úterý – neděle 9 – 12 a 13 – 17 hodin

Organizace zřízená
Pardubickým krajem